VERTALING VAN SARGA VIII¹ VAN HET OUDJAVAANSCHĒ RĀMĀYANA

DOOR

Dr. H. H. JUYNBOLL.

Daarop vloog de zoon van den Windgod weg. De lucht was de weg, waardoor hij zweefde. Garuḍa, de zon en de wind evenaarden hem niet. Zijn gang was verbazend snel, zoo vlug als de gedachte (1).

Het was alsof hij de zon was, wanneer men naar hem keek. Zijne haren waren stralend en glanzend om te zien. Hoewel hij klein was, was hij zoo hoog als eene casuarine, rossig en buitengewoon schitterend (2).

Hij maakte zijn lichaam groot, geducht als een vliegende berg. Snel stoof hij weg naar boven. De schaar der planeten, de zon en de maan liet hij onder zich (3).

Zoo groot als de onvergelykelijke standvastigheid van den oceaan, even groot was de standvastigheid van den zoon van den Windgod. Zijn vaart was verschrikkelijk en daverend, evenals de wind bij den ondergang der wereld of een hevige storm (4).

Er was eene gewelddadige geduchte reuzin, zeer gruwelijk, genaamd Dākiṇī. Haar muil was zeer breed en was wijd opengesperd. Deze slikte hem in en hij kwam snel in haar buik (5).

De zoon van den Windgod was bedreven in het steken. Hij scheurde haar buik open² en vloog er uit. Daarop kreunde de booze rākṣasī, geducht als het geluid van den storm (6).

Daarop viel haar lijk in de zee. De krokodillen en haaien kwamen aanzetten, om haar vleesch te bemachtigen. Ook waren er walvissen. Zij werden alle verzadigd ten gevolge van den grooten omvang der gestorven Dākiṇī (7).

¹ Sarga VII is vertaald in deze Bijdragen, deel 78, p. 373—384.

² In plaats van sēbmitakēn, zooals in den uitgegeven tekst staat, leze men: sēbitakēn.

Nadat zij gestorven was, was Hanūmān verheugd. Hij zag een berg in het midden der zee, de Menāka-berg genaamd, ontoegankelijk en hoog, doch de berg trilde hevig, buitengewoon (8).

De god van den Wind had hem tot vertrouwd vriend. Hij was onveranderlijk een vriend van den Windgod. Hij wist, dat Hanūmān een zoon van den Windgod was. Hij sprak, hem verwelkomende en hem trachtende tegen te houden, eerbiedig (9):

«O zoon van den Windgod, toef bij mij en rust hier uit! Haast u niet! Ik heb als welkomstgeschenk rozenappels, ḍūriyan's, broodvruchten, manggis, kacapi's, limoenen, limus, kapuṇḍung's, langsate en duhēt, zoete vruchten. Eet er van naar hartelust! (10).

»Slaap op mijne helling hier, zoolang als gij wilt! Kijk naar de vogels, die zich verlustigen in mijn woud! Als gij haast hebt, moet gij toch een oogenblik rusten. Ik weet, dat gij gezonden zijt, om te gaan als bode (11).

«Zeer groot is mijn vreugde over u, mijn zoon. Moogt gij zoo gelukkig zijn, in staat te zijn, om heer Rāma te vergelden. Alle geestelijken op den berg streven er naar, op het slagen van deze expeditie van u richten zijne hunne gedachten (12).

«Vertoef hier nu een oogenblik! Gij zijt zeer welkom. Ik ben immers niet anders dan een vriend van den Windgod. De zon is werkelijk heet. Schuil hier dus! Als gij niet langer verhit zijt, zult gij snel verder gaan (13).

«Luister naar het uitgelaten gegons der hommels en kijk naar de Asana-bloemen, die in vollen bloei prijken. Zie hoe ik vroeger met ongeduld op u gewacht heb! Ik ben gelukkig, dat gij, Bāyu's zoon, gekomen zijt en geen ander» (14).

Zoo waren de woorden van den berg, die trachtte Hanūmān te weerhouden. Ten gevolge van zijn haast antwoordde hij snel:

«O Menāka-berg, houd op, wees niet bezorgd! Dringend was mijn afspraak met heer Rāma, dat ik mij zou haasten (15).

«Geen ander dan gij is de vriend van den Windgod, doch ik moet nu snel Rāwaṇa leeren kennen. Hoe is toch het gelaat van hem, door wien de wereld verontrust wordt? Zijn macht zal ik weerstaan, als hij dapper is (16).

«Langkā zal ik verwoesten, zoodat er niets van overblijft. Alle vijanden der goden, de rākṣasa's zal ik verslaan. Niets anders dan dat het de wereld welga, is mijn doel».

Zoo waren de woorden van Pawana's zoon, waarop hij wegvloog (17).

Er was eene andere rākṣasī, die hij ontmoette; zij was bekend onder den naam Wikaṭākṣiṇī. Zij schepte er behagen in, te wandelen bij de zee. Zij ving visschen en at ze altijd op (18).

Zij zag in de lucht iemand, die voorbij vloog. Toen vervolgde zij snel Pawana's zoon. Zij greep hem en slikte hem vlug in, alsof zij werkelijk machtig was en in staat om kwaad te doen (19).

Tot haar hals toe kwam hij, door haar ingeslikt. Hij maakte zijn lichaam grooter en zette zich uit. Wikaṭākṣiṇī verslikte zich, zoodat hare oogen uit haar hoofd uitpuilden en zij uitgeput werd en kokhalsde (20).

Hij reet met zijne nagels haar hals open, zoodat deze scheurde. Hij schopte haar keel stuk en verbrijzelde die. Hij beet in haar strot, waardoor deze brak. Toen vloog hij weer verder (21).

Na de zee te zijn overgestoken, kwam hij spoedig bij den geduchten Suwelaberg. Daar doolde een woeste rākṣasa rond. Toen deze hem tegemoet kwam, hield hij zich verborgen (22).

De zoon van den Windgod was zeer voorzichtig. Hij was zoo groot als de maan overdag, toen hij dacht aan al wat hem opgedragen was door Rāma, wat die vroeger tot hem gezegd had (23).

Naar het Zuiden gaande ontmoette hij weder eene groote moeilijkheid, rivieren en ravijnen, die zich rondom kronkelden. Een berg vormde de sterkte van eene stad, die buitengewoon geducht was (24).

Nadat hij de rivier overgetrokken was, was het nacht geworden. De tien windstreken waren alle duister. Des nachts ging hij de stad binnen en vond daar dicht bij elkaar op een rij kampen (25).

Onderweg ontmoette hij rākṣasa's en soldaten; dappere mantri's vergezelden hen allen, met toortsen, om te gaan waken in het paleis. Hij was bevreesd, dat hij gezien zou worden en hield zich zorgvuldig verborgen (26).

Aan den rand van den weg waren er, die met elkaar praatten. Behoedzaam en voorzichtig trad de zoon van den Windgod naar voren. Hij begreep, dat hunne woorden verkeerd waren. Zij allen prezen de deugden van Rāwana (27).

Er waren er die dronken en vroolijk dansten. Er waren er die dichtten, terwijl anderen fluit speelden of luidruchtig stoeiden of zich vroolijk met bloemen tooiden. De stad geleeke op den godenhemel (28).

Er was een zeer uitgestrekt gebouw. Dat was de plaats waarheen hij zich begaf en hij trad er binnen. Het was er vol geestelijken der rākṣasa's, die telkens het slaapverwekkende formulier *sulap*¹ prevelden (29).

Anderen prevelden de spreuk *Bajrakāya*, tooverspreuken die zwijgen veroorzaakten en anderen de *tiḍḍem*-spreuk². Zij klaptten in de handen, wentelden zich in het stof en stonden weer op, al grinnikende, een zeer geduchten en gevaarlijken *yoga* verrichtende, schaterende (30).

Anderen weder reciteerden onbeschaamde *ṣāstra*'s, redetwistten en spotten en eindigden met te strijden. Zonder overleg was de inhoud van hetgene, waarover zij praatten. Zij schreeuwden luid onder het spreken en toen scholden zij (31).

Ook was er een negentigtal, dat een markt hield. Zij aten voortdurend menschevleesch en dronken bloed, zeer vroolijk en opgewonden. Zij praatten al twistende (32).

Er waren rākṣasa's, die aanhoudend dronken en die alles aten, wat er was, gaar of rauw. Zij sneden de dijen af en kauwden het vleesch. Sommigen bereidden *pēcēl* en anderen stoofgroenten (33).

Wat zij dronken was verschrikkelijk, een groote pan vol, gevuld met gekookt vet en bloed. Zij dronken en slikten een heele pan tegelijk door. Zij werden allen dronken en luidruchtig (34).

Er waren helden, die gezamenlijk dronken. Hun dolk was niet ver, zij hadden hem allen getrokken. Zeer uitgelaten waren zij; na gedronken te hebben, stonden zij op. Sommigen draaiden hunne zwaarden (?) rond, anderen hunne stokken en knotsen (35).

Weder anderen waren er, die vlogen in wagens: zij verlustigden zich met te wandelen door de lucht. Er waren er, die wagens, olifanten en paarden bereden. In den nacht vermaakten zij zich met rond te wandelen (36).

Anderen waren voldaan, nadat zij oorlog gevoerd hadden. Zij hadden den vijand overwonnen en buit behaald. Zij allen aten en beraadslaagden verheugd. Zij tooiden zich met snoeren gele *karang bali*-bloemen (37).

Er waren meisjes, die hen in verzoeking brachten en verlangend waren. Zij zwegen en deden, alsof zij boos en afkeerig waren. Men bood haar sterken drank aan, doch zij dronken er

¹ Dit is waarschijnlijk een tooverspreuk, die verblinding veroorzaakt.

² Waarschijnlijk een slaapverwekkend toovermiddel.

niet van. De jongelingen waren zeer dartel, spraken haar vriendelijk toe en omhelsden haar (38).

Toen de zoon van den Windgod keek naar de dartelenden, die verliefd waren en elkaar beminden, werd hij bedroefd, peinzende over en denkende aan het verdriet van Raghu's telg, die (van zijne geliefde) gescheiden was (39).

Zijn gemoed was medelijdend en zeer bezorgd. Hij hield op met te kijken naar hen, die dronken en stoeiden en luisterde niet langer naar hunne liederen, daar hij bedroefd was en zijne tranen zonder ophouden vloeiden (40).

Het was avondschemering en het zou bijna één uur slaan. Op dat tijdstip was het het begin van de donkere maandheft. De duisternis ontvlood en de maangod kwam te voorschijn, evenals de daitya's, als de zonnegod opkomt (41).

Zeër snel kwam hij hoe langer hoe hooger. Op den Udayagiri was het, dat hij zich vertoonde. Hij wilde de schoonheid van de stad zien. Dit was de reden, dat hij zich bevond op den Udaya (42).

De zoon van den Windgod keek naar de tien hemelstreken van de stad, die zich alle vertoonden. Er was een hooge, groote tempel, die er uitzag, alsof hij van kristal en edelgesteenten gemaakt was (43).

Er waren dieren in uitgebeiteld: gouden hazen, olifanten, leeuwen, tijgers, gazellen, everzwijnen en rhinocerossen. Ook was er een woud in uitgebeiteld. De tempel was als een berg (44).

Zijn voorplein bestond uit juweelen en candrakānta-steenen. Zijn zand waren schitterende kleine paarden. Bij het opkomen der maan werden die vloeibaar en koud. Op het voorplein smolten zij en glansden helder (45).

De kristallen tempel was evenals de Mandara. Het voorplein was als de Melkzee. De juweelen en paarden waren als het ware het schuim. Het heldere koude water was als de nectar, die er uitkwam (46).

Er waren stralende versierde dammen, tien op een rij, die waren als het ware de golven van een grooten stroom. De pauken, die binnen in den tempel geslagen werden, dat was even luidruchtig als het geluid van de zee (47).

Daar buiten was eene afgescheiden ruimte. De tempel schitterde, fijn en klein. Alle zwarte juweelen, die ingelegd waren, zou men

kunnen vergelijken met de riffen, die de kust omringden (48).

De tempel was van buiten geheel gevuld met gouden beelden, als het ware de goden en daemonen, die tegelijk naar voren rukten met het doel, om den nectar te bemachtigen (49).

Alle beelden waren gewapend met knotsen, werpspietsen, bogen en speren, met dolken en werpschijven. Anderen hadden wajra's, alsof zij streden, om zich meester te maken van den nectar (50).

Ook waren er beelden, die de poort bewaakten, fraai gebeiteld uit juweelen en candrakānta. Hunne oogen waren rond, starend en uitpuilend, als Rāhu, die mede den nectar wilde bemachtigen (51).

Het vergif Kālakūṭa ontsnapte echter. Toen waren de poortwachters bevreesd voor god Ćiwa, den verdelger van het kwaad, die altijd in den tempel was (52).

Buiten den ringmuur waren, bekoorlijk om te zien, wenschboomen dicht opeengeschaard, die geluk veroorzaakten en al wat men wenschte verschaften, evenals de koraalboom, dien men verkreeg bij het karnen (53).

In de nabijheid van de gouden wenschboomen was een prachtige, van paarden gemaakte pēṇḍapa. Zijn vloer was van smaragden en glanzende juweelen. Alles erin was het werk van eene godheid (54).

Er waren paarden en zonneschermen, er waren paarden en olifanten en onvergelykelijke wagens, juweelen en paarden, de uitgelezenste van den oceaen. Bij het karnen waren zij verschenen en zij zagen er schitterend uit (55).

Ook waren er uit juweelen bestaande tempels, op een rij, alle zeer schitterend en glanzend. Dat waren de wagens van hen, die karnden. Zij waren buiten achtergelaten, om daarmede te vliegen (56).

Er was buiten een hooge dam (dijk) met wit zilver rondom den rand, evenals de slang Bāsuki, die uitrustte van zijne vermoeyenis, nadat de zee gekarnd was (57).

De juweelen schitterden en het roode grint glansde. De poort ervan was als zijn blinkende haarkuif. Bij den ingang ervan waren rākṣasa's als deurwachters. Zij hadden puntige en scherpe slagstanden (58).

Zoo zag de tempel daar in Langkā er uit. Schoon was zijn glans en stralend zijn licht. Hoe hooger de maan steeg en hoe

lichter het werd, des te schooner was de tempel, stralend van glans (59).

«Dewī Sitā is zeker hier, denk ik». Zijn geest, die dit vermoedde, gelastte hem, te gaan. Toen sprong Hanūmān en kwam daar aan. Daar zag hij de onderdanen, de rākṣasa's, die in grooten getale de wacht hielden (60).

De onnoozelheid der rākṣasa's tartte hij vermetel. Met zorg bewaakten zij de vier poorten. Allen klauterden vlug, al springende, beurtelings ronddraaiende met hunne sterke lichamen (61).

Rossig en gekruld was hun baard, hunne knevels waren dik, hun buik was ruig behaard, hun borst vreeselijk en breed. Als leeuwen zagen zij er uit, geducht; hunne slagstanden waren scherp. Zelfs de dood zou zeker vrees koesteren bij het zien van hun gelaat (62).

Toen hij de rākṣasa's zag, ontweek hij hen en verwijderde zich. In een hoek van den dam klom hij behoedzaam en snel naar boven. Toen trachtte hij dewī Sitā te zoeken, doch hij vond Maithilī niet en ging snel weg (63).

Hij zag de jonge rākṣasa's, die in den bloei hunner jeugd waren. Zij waren vervuld van minverlangen bij het zien van den glans der maan. Zij bereidden een meelgebak voor de meisjes. Toen raakten zij in opschudding. Alle meisjes schreeuwden en stoven weg (64).

Na haar omhelsd te hebben, bukten zij en gingen zitten. De meelkoeken werden gebracht en de meisjes dienden dranken rond, rum, rijstewijn, arak, wijn en kiñca. De jongelingen waren dartel en aten volop (65).

Andere dranken naar believen, helder en welriekend, waren in het voorportaal, zoo helder als een spiegel. Die zou men kunnen vergelijken met den glans van de maan. De jongelingen waren als Rāhu, als zij dronken (66).

En de jongelingen waren zeer verliefd op hunne geliefden. Zij zaten voortdurend naast haar, onafscheidelijk. Alleen het minnespel was aangenaam, meenden zij. Zij slurpten palmwijn, zonder dien te geven, plagende, snel (67).

Vele geduchte rākṣasa's ontmoette hij. Zelfs god Indra zou ontzag hebben voor hunne buitengewone woestheid, doch Hanūmān was niet bevreesd, hen ziende. Hij doorzocht ieder huis (68).

Doch de rākṣasa's wisten niet, dat Hanūmān hen bezocht,

want hij had eene bedriegelijke gedaante aangenomen en deed, alsof hij een reus was.

»O hoe dom en dwaas zijn zij en hoe nalatig, buitengewoon lichtzinnig en sluw!»! Zoo dacht hij bij zichzelf (69).

Nu ging hij weg en vloog naar het paleis. Daar zag hij kostbare juweelen en een gouden huis. Dat was de plaats, waar Rāwaṇa zich vermaakte met de genietingen van alle vrouwen, kransenvlechtende¹ nimfen (70).

De schoone godin Śrī zelfs deed onder, door haar getart; liefelijk, schoon, teeder en kwijnend was haar blik. Zij waren bedreven in het minnespel, in het zwanenspel, in het Indrāṇī-leerboek waren zij volleerd (71).

God Anangga was daar niet in verlegenheid. Onverdroten schoot hij met pijl en boog. Beurtelings schoot hij op de vrouwen, zoodat haar hart verbrijzeld werd en hare oogen stroomden, zoo uiterst scherp waren zijne pijlen (72).

Niet lang daarna vertoonden zich nimfen, stralend, glanzend en schitterend van glans. Hij werd hoe langer hoe bedeesder, toen hij den schitterenden wagen zag, die in de wereld bekend is onder den naam Puṣpaka (73).

In grootte evenaarde hij den berg Mandara en in snelheid van vlucht de gedachte, in glans geleeke hij op duizend zonnen, in woestheid was zijn gelaat gelijk aan dat van Rāhu (74).

Daar zag hij Rāwaṇa slapende, alsof hij de slaap vasthield, niets hoorende van de wereld, en dienaressen, bedreven in het minnespel, velen in aantal, de welriekende geur van den muscus op hare armen verspreidde zich (75).

Zijn lichaam was in grootte als de Kailāṣa, zijne vele hoofden waren te vergelijken met zijne hooge toppen, en zijne slap neerhangende twintig armen waren te vergelijken met een kapokboom, zoo recht waren zij, en met een kēpuh of een broodboom (76).

Zijne knevels waren rossig, gekruld en zeer dicht. Zij bewogen zich voortdurend door zijne snelle ademhaling, evenals een woud op den Meru geschud wordt en zich beweegt ten gevolge van een bulderenden storm en hevigen wind (77).

Hanūmān was verbaasd, hem ziende, tengevolge waarvan hij zeer lang verstomd stond. Hij hurkte kruipende in de tent. Zijn gemoed was gekweld, terwijl hij daar rustig zat (78).

¹ Dit woord (mālinī) zinspeelt op de gelijknamige versmaat.

Alle vrouwen sliepen. «Hier is de prinses niet», dacht Hanūmān. «Als Sītā hier was, zou zij zeker wakker zijn, denk ik, want zij treurt om Rāma en denkt aan hem (79).

Het gemoed van Hanūmān was neerslachtig en verbijsterd, toen hij Sītā niet in het paleis zag. «Alleen hier is het mogelijk, dat zij zich bevindt, zou ik denken». Zoo dacht de zoon van den Windgod bedroefd (80).

Toen hij Sītā niet zag, sprong de zoon van den Windgod de lucht in en veranderde zich weder in een aap. De vele rākṣasa's, die de wacht hielden en onbewegelijk vast sliepen, doodde hij niet (81).

Sītā alleen was het doel van zijn streven, geen ander. «Waar is hier de plaats van de prinses?» dacht hij, zoekende. «Ach hoe vergeefs is mijne inspanning en hoe doelloos! Als ik Sītā niet ontmoet, neemt mijne vermoeienis steeds toe. (82).

«Rāma zal tevreden zijn, als zij door mij gevonden wordt en ook Janaka's dochter zal voldaan zijn. Als dit niet door mij volbracht wordt en ik haar niet aantref, wat ben ik dan een nietswaardige bode, die niet slaagt in zijn doel (83).

«Zoo zouden deze slapende reuzen blijkbaar door mij gedood kunnen worden; als ik hen op de wangen sloeg, zouden zij platgedrukt worden, doch dit zou doelloos zijn, want dit is niet het hoofddoel van mijn streven. Slechts de prinses is het voorname en haar heb ik niet gevonden». (84).

Zoo dacht de zoon van den Windgod en zijn geest was verdrietig. Zijne gedachten waren ongerust en belemmerd. Hij was in verlegenheid en radeloos. Hij keek naar (alle) hemelstreken en daar zag hij aṣoka-boomen, wier bloemen verspreid waren, rood en glanzend van kleur (85).

Ten oosten van de stad Langkā gelegen was een tuin met vele geurige bloemen, zeer ruim. Omdat daar vele aṣoka's in volle bloei waren, dat was de reden, dat hij Aṣoka heette (86).

En degenen, die daar vertoefden, werden niet door zorgen gekweld, van de bloemen genietende, die zij steeds plukten, in den regentijd en den drogen tijd waren zij onbekommerd. Dat was de oorzaak, dat hij Aṣoka heette (87).

En de Maangod was gehoorzaam aan den vorst daar; op bevel van den oppervorst Rāvaṇa, nam hij niet af en ging hij niet onder, maar bleef vol, in den tuin daar in den nacht van nieuwe maan (88).

Daar was de plaats van kransenvlechtende hemelnimfen, die

ongeevenaard waren in het maken van geurige bloemenruikers. Zij waren allen bedreven in de kunst van de bereiding van reukwerken; daar waren zij zeer ervaren in de kunst van parfumeeren. (89).

Vele meisjes, reuzinnen, hielden daar de wacht; hare gestalten waren bedriegelijk en bekoorlijk. Hare rokken waren te beschouwen als¹ Hare dodot's waren van fijne zijde en schitterende lungsir (90).

Daar vertoefde dewī Sitā, bewaakt wordende, geheel alleen, deerniswaardig, daar zij opgesloten was. Zij was gejaagd, bedroefd, zwijgend, treurig en bezorgd, geheel omgeven door reuzinnen, zonder mensch als medgezel (91).

Zij was het doel, waarnaar de zoon van den Windgod streefde. Tot het uiterste gaande klom hij in een boom, uit vrees, dat de vogels, die rustig sliepen op de takken van den aṣoka-boom zouden verjaagd worden (92).

Het was morgenschemering en bijna zeven uur, de wind suisde en de boomen bewogen zich, alsof zij aanspoorden om te ontwaken, de bloemen wekkende, zoodat de bloemen wakker werden en ophielden gesloten te zijn (93).

De zoon van den Windgod was bevreesd voor den wind; hij dachtte, dat hij alle vogels zou wekken. Hij zweeg, trachtende zich vast te klemmen aan den boom. Zijne takken schudden, alsof zij bij het ontwaken zich uitrekten (94).

De candrakānta-edelsteen en edelsteenen waren in menigte in den tuin. Getroffen door de stralen smolten zij en losten zich voortdurend op, alsof zij weenden bij het zien van prinses Sitā, die schreide in den nacht en niet kon slapen (95).

De bloemen werden afgewaaid door den wind. Zij weenden als het ware, rollende op den grond. De dauw viel als het vloeien van tranen, treurig bij het zien van dewī Sitā (96).

Daarop toen het bijna acht uur zou slaan, ontwaakten de vogels; zacht, teeder en bekoorlijk zongen zij, als het ware de stem van den boom, die medelijden had, haar ziende en haar, die onder verdriet gebukt ging, wilde troosten (97).

Toen Janaka's dochter de vogels hoorde zingen, die werkelijk welluidend en bekoorlijk zongen, naar hare meening, wekte dit

¹ Wat de woorden: tang pakēnnāryakēnya beteekenen is mij niet duidelijk.

haar op en werd zij blij in haar hart, denkende dat de voortreffelijke Raghu-telg kwam (98).

De zoon van den Windgod was zeer verheugd, toen hij het gezang der vogels hoorde, dat hij voor een gelukkig voorteeken hield. «Ten slotte draagt mijne inspanning toch vrucht», dacht hij. Hij was er zeker van, dat hij dewī Sitā zou ontmoeten (99).

De pauken in den tuin werden snel geslagen. De zoon van den Windgod schrikte hevig. «Er zal nu een bode komen», dacht hij. Alsof dit zoo was, sloeg men hoe langer hoe harder (100).

Bijna zou de zon opkomen. De maan verbleekte, als het ware het gelaat van den hemel, bedroefd, ziende hoe treurig, kwijnend en deerniswaardig zij was, werd de maan eveneens bedroefd en verbleekte (101).

De zoon van den Windgod was beleidvol en bedreven. Hij was geheimzinnig en fijn¹, ten gevolge van zijn beleid. Achtereenvolgens sprong hij in de boomen, terwijl telkens zijn staart trilde (102).

Toen hij keek naar den grond, zag hij iemand weenen, eene verliefde, die treurde, zeer deerniswaardig, die er uitzag als iemand, die treurde, omdat zij van haren geliefde gescheiden was. «Ach! dit is de prinses» dacht hij, verzekerd in zijn hart (103).

Hij keek oplettend, de wenkbrauwen optrekkende. Zijn apenaar kwam boven; hij boog voorover en rekte zijn hals uit. Zijn hart was bedroefd, toen hij de minnende vrouw zag. «Dit is het leed van haar, die van haren geliefde gescheiden is», dacht hij (104).

Haar lichaam was mager, hare ribben staken uit als een doorzichtige, ijl gevlochten mand. Haar geest was als een vogel, die verzorgd wordt, in een kooi opgesloten, bedroefd en hoe langer hoe kwijnender (105).

Haar kapsel was los, in de war, met stof bezoedeld, vuil, omdat zij zich op den grond gewenteld had. Het bedekte haar gelaat, dat glanzend wit was, evenals de volle maan, door een wolkenluier omfloerst (106).

Er was wel een gouden huis voor haar bereid, doch zij verkoos het niet, maar wentelde zich op den grond. «Het is alsof

¹ Sawut beteekent in het Javaansch: fijne streepjes en krulletjes in een batiksel en een wayangfiguur. Hier schijnt het figuurlijk en als een synoniem van maḍmit gebruikt te zijn.

ik de smart van Raghu's telg toen hij in het woud was, zal ondervinden», dacht zij. Daarom was zij onwankelbaar (107).

Haar gemoed was bezorgd, dat zij zou overweldigd worden door de booze rākṣasi's, die geen deernis koesterden met de (van haren geliefde) gescheidene, en die haar, die door verlangen gekweld werd, plaagden en sarden, luidruchtig haar bespotten en de wenkbrauwen optrokken¹ (108).

Toen zij, die speelden, haar zagen, fluisterden zij, terwijl zij de (van haren geliefde) gescheidene nog kwelden. «Ach hoe boosaardig en onmeedoogend zijn zij», dacht zij, bij zich zelf sprekende (109).

Zij snikte, beklemd in haar hart, dat van verlangen vervuld was. Haar gemoed was bedroefd. Het was alsof zij voortdurend weende, evenals een klein kind, dat pas uit den moederschoot gekomen is (110).

Sprekende wij niet van haar, die treurde en zeer bedroefd was. De tien hemelstreken vertoonden zich en waren duidelijk zichtbaar. Aarde en luchtruim werden helder en de duisternis verdween. (Het licht) drong binnen in het hart van haar, die (van haren geliefde) gescheiden was (111).

Rāwāṇa was verdrietig in zijn hart, steeds vervolgd door hartstocht en verlangen, zoodat hij snel weder naar den tuinging. Zijn doel was, wederom te trachten, haar te overreden (112).

Toen hij kwam, sprak hij tot prinses Sītā: «Zusje Sītā! Gij zijt zeer onmeedoogend jegens mij. Moge ik naar de hel gaan, wanneer ik onwaarheid spreek. Slechts gij, zusje, zijt het doelwit van mijne oogen (113).

«Dochter van Janaka! Gij zijt zeer kwetsend. In al uwe handelingen zult gij niet onmeedoogend zijn, zou ik denken, zusje. Vandaar dat mijn verdriet door u verérgert en ik liever sterf, gepijnigd. Waarom hebt gij geen medelijden met mij?» (114)

Zoo sprak Rāwāṇa. Hij sprak verdrietig, door liefde verbijsterd. Juweelen, paarden en sieraden, zooveel als haar behaagden, die bood hij haar aan, vleiend en trachtende haar op te vroolijken (115).

De dochter van Janaka was haren geliefde zeer getrouw. Haar gemoed was standvastig, niet strevend naar een ander; evenals een berg, die heen en weer geschud wordt door den wind, wankelde haar hart zelfs geen oogenblik en was standvastig (116).

¹ De woorden alah puji laat ik onvertaald, omdat zij in dit verband geen zin hebben.

Wederom sprak Rāwaṇa haar toe, doch de dochter van koning Janaka zweeg. Toen werd het gemoed van Rāwaṇa vertoord, doch zijn toorn verborg hij en liet hij niet merken: (117).

«Dochter van Janaka! Wat baat het u te zwijgen? Dit is voor mij geen reden, om op te houden met spreken, want mij dunkt, zusje, dat mijn gedrag niet verkeerd is. Ik doe niets anders dan mijn aard als rākṣasa te volgen (118).

«En dat ik zou vreezen, verkeerd te handelen, het middelmatige, de middelweg is het gemakkelijkste. Wij zijn verzadigd van de genietingen der wereld en hebben opgehouden, ons te bekommeren, of onze handelingen verkeerd of goed zijn (119).

«Daarom . . . ¹, wees niet bedroefd! Onbegrensd is de gedachte. Hoe kunt gij twifelen, of ik de geheele wereld zal overwinnen? Waarlijk zal ik u trouw zijn en u hoogschatten (120).

«Zie hier is een huis van edelstenen, dat voor u bestemd is. Slaap daar gerust met mij, zusje! Het is volstrekt niet koel voor u, om te liggen op den grond. Slaap rustig op mijn borst! (121).

«In mijn hart zijt gij geheel alleen. Moogt gij niet ver van mij verwijderd zijn, waarheen ik ook ga, zusje! Of laat anders uw hart bij mij zijn, opdat gij steeds niet ver van mij verwijderd zijt, o geliefde! (122).

«Geef toch gehoor, zusje, aan al mijne woorden. Zij zijn gepast. Geen ander toch dan gij zal door mij gediend en bemind worden, en uw leven zal vruchtbaar zijn, als gij mij volgt. Waartoe dient het, Rāma te betreuren? (123).

«Zelfs al kon hij melk verkrijgen door zand uit te persen, dan zou Rāma iets schoons verwerven. Weerstreef daarom mijne woorden niet, zusje! Laat ik alleen door u als beschermer gediend worden (124).

«Als deze huldiging van u door mij aangenomen wordt, zult gij, zusje, door mij tot vorstin der drie werelden gemaakt worden. Waartoe dient het, te weenen? Houd op daarmede! Laat mij het geneesmiddel zijn, om de gedruktheid van uw hart te verdrijven (125).

«Ziehier mijn leger van reuzen, daarover zult gij gebieden. Al wat gij vraagt, zal ik u schenken; zelfs al wildet gij, dat god Indra u zou dienen, zou dit zeer gemakkelijk te doen zijn, zusje, als dit uw wensch was.» (126).

¹ Wat tañjalani hier beteekent, is mij niet duidelijk.

Zoo waren de woorden van Rāwaṇa, doch Janaka's dochter was zeer standvastig in haar besluit. Alleen Rāma was in haar hart. Zij antwoordde onmeedoogend en scherp (127):

«Foei booswicht, Daçānana, lage Rāwaṇa! Domme bedrieger, verblinde, onreine daemon! Als gij u gelijk stelt met den voortreffelijken Rāma, waarom hebt gij mij dan geschaakt, terwijl hij er niet was? (128).

«Wanneer gij een held zijt en dapper in den oorlog, waarom zijt gij hem dan niet tegemoet getreden in het woud? Welke held pleegt geweld, als zijn vijand er niet is? Dat is een teeken, dat gij een krachteloze boosdoener zijt. (129).

«Het is een teeken, dat gij bevreesd zijt op het slagveld. Gij denkt aan niets anders dan echtbreuk. Ik hoor, dat zij, die over hunne vijanden gezegevierd hebben, aan hunne gevangenen de volle vrijheid laten (130).

«Hebt gij gehoord van den voortreffelijken Rāma? Hij is immers de (grootste) boogschutter van de wereld. Hij is eene incarnatie van Puruṣottama (Wiṣṇu), een goddelijk mensch. Zeker zult gij door hem gedood worden op het slagveld (131).

«Zelfs als gij vluchtet en u verborgt in de zee, in aardspleten of op ontoegankelijke bergen of in afgronden, al maaktet gij uw lichaam onzichtbaar en niet waar te nemen door de zintuigen, toch zou het onmogelijk voor u zijn, hem te ontkomen in den strijd (132).

«Of als gij uw toevlucht zocht bij een voortreffelijken vorst en het uwe bedoeling was, de hulp van een machtigen koning in te roepen, toch zoudt gij geen bescherming vinden bij een trotschen heerscher, die de macht van den voortreffelijken Rāma zou weerstreven (133).

«Zelfs al zou een vorst, die zeer machtig was in de wereld, Rāma tegemoet treden, zelfs goden, asura's, menschen of rākṣasa's, zouden als zij eens door hem getroffen werden, allen sterven.» (134).

Zoo was het antwoord van prinses Sītā. Ten slotte stond Rāwaṇa op. Hij trok zijn dolk, prinses Sītā bedreigende. Zijne oogen puilden uit, daar hij vrees wilde aanjagen (136)¹:

«Dochter van Janaka, let goed op dezen (dolk)! Het is alsof de vreeselijke dood in mijn hand is. Ingeval Rāwaṇa hem niet bestuurt, zal hij zeker met geweld op uw hals vallen» (137).

Nadat hij haar vrees had aangejaagd en haar hart bezorgd

¹ Vers 135 ontbreekt in den tekst, misschien door eene verkeerde nummering.

had gemaakt, keerde hij beschaamd naar de stad terug. Daar waren ongeveer driehonderd rākṣasī's. Zij werden gelast haar vrees aan te jagen en gingen snel naar haar toe (138).

Zij waren gewelddadig en overstelpten haar. Zij zeiden allen dat zij haar zouden dooden en joegen haar vrees aan. Janaka's dochter was zeer onbevreesd in haar hart. Zij zweeg, geheel onbewegelijk ziende, dat zij geweld pleegden (139).

Er was eene zeer edelaardige reuzin, waardig de dochter te zijn van Wibhīṣaṇa. Trijaṭā was haar naam. Zij was steeds medelijdend. Zij bewaakte Janaka's dochter in den tuin (140).

Dreigend (sprak zij tot) alle lage reuzinnen: »Wat is uw doel, gij allen, slechte booswichten? Zij is onschuldig en gescheiden van haren geliefde. Haar te willen dooden is zeer snood en onmeedoogend (141).

«Zij is immers trouw en onvergelykelyk in haar huwelykstrouw. Zij verdient gediend te worden en dat ik hare slavin ben. Als gij geweld pleegt en haar wilt dooden, zal ik zeker eerder sterven dan zij» (142).

Zoo sprak Trijaṭā streng tot haar, die zich om haar verdrongen. Zij keerden beschaamd terug. De dochter van koning Janaka bleef achter. Trijaṭā was niet ver van haar verwijderd (143).

Deze brave en voortreffelyke lichtte zij in omtrent haar verdriet en haar verlangen naar den edelen Rāma en hare genegeheid voor den geliefde, die vermeld moest worden, die beschreef zij, terwijl zij weende (144).

«Zusje Trijaṭā, bespot mij niet! Laat ik u spreken over het leed van mij, die zeer bedroefd ben. Mijn hart is vernietigd, verteerd door minnesmart. Ik ben getroffen door de macht van het noodlot en deerniswaardig (145).

«Gij, zusje, zijt eene maagd en kent geen verdriet, doch ik word gekweld. Hoe is uwe gezindheid jegens mij? Gij zijt waardig en eene zeer brave dochter van den edelaardige. Dit is de reden, dat ik het u mededeel, zusje, zonder mij te schamen (146).

«Dit vraag ik u, zusje, luister! Ik zie niemand op aarde zoo diep bedroefd, dat zijn hevige verdriet het mijne evenaart. Gekweld als ik word door het noodlot, is mijn leven ellendig (147).

«Zoo is er, naar mijne meening, niemand wiens vroegere euvel daden zoo groot zijn als de incarnatie van mijn lichaam¹.

¹) Het is twijfelachtig of deze vertaling van de woorden: „Tan hanā juga kadi pāpakarmma ni awakku mangdadi” juist is. Met pāpakarmma zijn waarschijnlijk de booze daden in eene vroegere geboorte bedoeld.

Ach! Hoe ongelukkig ben ik, gescheiden van mijn geliefde! Hoe zou dit lichaam van mij gelukkig kunnen zijn, zusje? (148)

«Doch in de verhalen en geschiedenissen van oude tijden, in de oude geschriften en fragmenten en verhalen plegen zij, die zich in het begin uitgeput gevoelen, alsof zij zouden sterven, ten slotte hun geliefde weder te ontmoeten (149).

«Laat ik deze met vreugde aanhooren, om mij te troosten. Moge ik wederom den vorst ontmoeten en hem liefhebben. Hij leeft toch immers en is even verlangend als ik. Als de vorst gestorven was, ach! Hoe zou ik het hem dan kunnen mededeelen? (150).

«Welke god zal mij genegen zijn of het komen berichten? Waar zijn de groote zieners in de kluizenarij? Zeer vruchteloos is het, het heil der geheele wereld te behartigen. Zelfs de goden wenden hun gelaat af, helaas, zonder te zien (151).

«Zeer hevig was mijne verblinding, vader, bij de scheiding. Al wat ik zie en al wat ik hoor, dat pijnigt mij. Zelfs de fluiten der Kinnara's kwellen mijne ooren. Het verdriet der (van hun geliefde) gescheidenen is zeer ongeneeselijk (152).

«Zoo ook de verschillende spijzen en dranken, het is alsof ik vergif nuttig, als zij door mijn keel gaan. Des nachts ben ik onrustig op het rustbed. Het is als eene gevangenis, naar mijne meening, daar ik zeer aan minnesmart lijd (153).

«Mijn hart is bedroefd bij het zien van welriekende bloemen. Ik placht behagen te scheppen in het vermengen van geurige reukwerken en laurus-bast. Dit alles kwelt mij en is nutteloos. Het veroorzaakt hartstocht en groote minnesmart (154).

«Hoe zou toch deze minnesmart kunnen verdwijnen, die mijn geest verwoest en doet dwalen en op een dwaalspoor brengt. De god der liefde kwelt en plaagt mij en veroorzaakt mij leed. Hij schiet pijlen af en verhit en ontroert mijn hart (155).

«Het hart der (van haren geliefde) gescheidene brandt hevig, doordat het geteisterd wordt door de pijlen van Manobhawa, verbrijzeld alsof een boosaardige bhūta er indringt; het hart komt tot bewustzijn, bedekt door hartstocht en duisternis (156).

«Hij kent geen medelijden en is zeer onmeedoogend. Hij is een vijand der aarde, onzichtbaar, niet te zien. Zijne bloemenschichten zijn scherper dan sporen. Dat zijn de pijlen, waarmee hij de drie werelden overwint (157).

«Zijt gij een god, Manmatha, of een mensch? Kom opdat gij

leed ondervindt, kom opdat gij door minnesmart getroffen wordt. Hevig is de smart, door u veroorzaakt. Door uw pijn getroffen, doch niet gedood, hebt gij mij minnesmart laten lijden (158).

«Mijn gemoed is beklemd, bedroefd en benauwd in huis. Ik ga dus naar beneden, om te slapen op den grond. Trijaṭā, volg mij en troost mij! Heb medelijden met mij, die bedroefd ben, omdat ik van mijn geliefde gescheiden ben!» (159).

«Wrijf verkoelende wortels en boommerg fijn en stamp zeer koel sandelhout fijn. Als mijn lichaam er mede overgoten wordt, zullen zij als geneesmiddel dienen, doch ik ben niet tevreden en hoe langer hoe onrustiger (160).

«De aṣoka is in de geheele wereld bekend; zeer fraai en sierlijk is zijne schoonheid voor hen, die onder hem schuilen. Door de hevigheid van mijn smart bevredigt hij mij niet. Niets anders dan verdriet en kommer (ṣoka) ondervind ik (161).

«De bloemen van den aṣoka vallen af en verwelken, doch de boom is in vollen bloei en bekoorlijk. Als de wind er tegen blaast, schudt hij, alsof hij medelijken heeft met mij, die verhit ben en door minnesmart gekweld word (162).

«Daar zijn de Nagasari's, volmaakt schoon, op een rij, in vollen bloei op het erf. Daar zij weten, dat ik bedroefd en treurig ben door de scheiding (van mijn geliefde), dragen alle puya's bloesem en veroorzaken zij groote liefdesmart (163).

«Mijn hart smacht niet naar de bloemen, die zeer overvloedig zijn, doch de teedere knoppen veroorzaken hartzeer. De jonge twijgen verwekken genegenheid en liefde. Mijne tranen vloeien, als mijn blik daarop valt (164).

«Onvergelijkelijk is het verlangen, waarvan ik doordrongen ben, bij het zien van den glanzenden vlakken steen daaronder, dan denk ik er aan, hoe ik mij verlustigde in het kluizenaarswoud met mijn geliefde, den voortreffelijken vorst Rāma (165).

«Ik zucht en voortdurend ben ik verblind, verbijsterd en onrustig, . . . ¹ om te sterven en niet stervende. Zonder de oogen gesloten te hebben, sta ik doelloos op, want als ik mijn geliefde niet zie, is mijn gemoed zonder roem (166).

«Er is nog iets anders, dat minnesmart veroorzaakt en zeer

¹ De beteekenis van het woord *masāra bali* is mij onbekend. In het *Kawi-Bal.-Wdb.* van Dr. Van der Tuuk wordt het niet vertaald en in het *Javaansche woordenboek* ontbreekt het. De verklaring van de *Bal. interlineaire vertaling*: „*kōna sarawiṣesa*” geeft hier geen zin.

kwellend is: de tonen der luit, die spotend in den nacht verdwijnen. Zij bezingen zoetklinkend de scheiding van den geliefde. Mijne tranen stroomen, als ik dat hoor, van aandoening (167).

«Ach! Een zacht verfrisschend koeltje blaast, waardoor de bloemen afvallen op den grond. De geuren van bloemen vereenigen zich. Mijn hart smelt, als zij zich verspreiden in mijn neus (168).

«Ik ben een oogenblik bewusteloos, verbijsterd, niet in staat om te spreken en verward. Alle gewrichten van mijn lichaam sidderen en het is, alsof mijn levenskracht verdwenen is, en er niet meer is (169).

«Er blaast een koele wind, vermengd met stuifmeel. Die is heet naar mijn gevoel en vermeerderd mijn minnesmart. Mijn hart beeft bij het hooren van een zachten regen. Het is alsof het vallen van den regen, dat voortdurend hoorbaar is, mij plaagt (170).

«Op een vlakken steen daar kom ik mijmeren. De heer van mijn hart wenkt mij voortdurend. Ach waar is toch een geneesmiddel voor mijn verlangen? Zonder bloedverwant ween ik over mijzelve, radeloos (171).

«Het gudsen van den regen veroorzaakt een doodelijk verlangen. De pijl van Madana die treft onzichtbaar. Het bloed van mijn hart komt uit mijne oogen stroomen. Een zacht koeltje blaast, als het ware om (mij) te helpen (172).

«O Windgod, schenk gij mij bescherming! Wees gunstig gestemd jegens mij deerniswaardige, die van mijn geliefde gescheiden ben! Deel Rāma in zijn kluizenarij mede, dat ik door een boozen rākṣasa gevangen genomen ben (173).

»Breng hem de vrouw over van mij, die verlangen en heimwee gevoelt, en mijne onvergelykelijke smart over de scheiding. Moge ik toch sterven, als ik van hem verwijderd blijf! Bericht dit aan hem, die van zijne geliefde gescheiden is (174).

«Mijn hart verlangt naar koning Janaka. Breng mijne groote afhankelijkheid aan hem over, mijne woorden, dat ik van mijn geliefde gescheiden ben en bedroefd en gevangen ben. Deel hem dit mede en ga nu! (175).

«Ach mijn vader, hoe groot is uw verdriet! Vurig houdt hij van zijn kind en bemint het. Ach! Wat zal hij doen, nu hij door zijne geliefde verlaten is en nu ik door een boozen rākṣasa gevangen genomen ben.» (176).

Daarop gingen zij beiden naar den tempel, om daar te bidden.

Zij deden eene gelofte aan de godheid, smeekende, dat de vorst nog in leven mocht zijn en rustig mocht gevestigd zijn op zijn zetel. Geen ander doel was er, waarnaar zij streefde in hare liefde (177).

Anila's zoon was zeer verheugd, dit ziende. Hij daalde af van den boom en kwam op den grond, daar hij prinses Sitā wenschte te leeren kennen; om met haar te beraadslagen en het haar te vertellen, kwam hij steeds nader bij (178).

Hij sprak over hare scheiding van Rāma en ook over zijn verlangen, toen hij door haar verlaten werd en over zijn ge-weeklaag in het woud, toen hij zijne geliefde zocht. Dit beschreef haar de zoon van Marut (179).

Toen nu Janaka's dochter hem zag, ontstond er twijfel in haar hart bij zijn aanblik: «Wat is dit voor een aap, die voortuittreedt onder voorwendsel, dat hij met mij wil beraadslagen? Ik denk, dat dit Daçānana is, die mij wil bedriegen (180).

«Uit afkeerigheid, dat ontdekt zal worden, dat hij Rāwaṇa is, heeft hij deze apengedaante aangenomen. Zijn gedrag is bedriegelijk, naar mijne meening, niet oprecht, wegens zijne begeerte om geroepen te worden en om op te houden, rākṣasa te zijn (181).

«Hetgeen ik gehoord heb, is slechts een gerucht, dat medegedeeld is door rākṣasa's, die hij als verspieters gebruikt heeft. Hij is zeker een aap, die gelast is, tot mij te gaan, doch het is onwaarschijnlijk, dat een aap een bode zou zijn (182).

«Er is nog een andere reden, waarom ik twijfel koester omtrent hem. De voorteekenen in den vroegen morgen waren buitengewoon. Het gekweel der vogels was zachtklinkend en ook dit is, naar ik meen, een gelukkig voorteeken (183).

«Wat toch zou mijn twijfel kunnen beslissen? Het Daṇḍaka-woud is zeer ver van hier verwijderd. Tusschen hier en daar liggen zeeën, bergen, wouden en ontoegankelijke ravijnen. Hoe is het mogelijk, dat mijn geliefde Rāma zou weten (dat ik hier ben)? (184).

«Toen ik vroeger door Rāwaṇa geschaakt werd, zag ik bergen, diepe rivieren en wouden, die alle even schrikwekkend en voor menschen ontoegankelijk waren en overschreed ik een uitgestrekte zee (185).

«Slechts twee personen zijn in staat, de zee te overschrijden, geen ander dan de Windgod en Garuḍa. Wat is toch de reden,

dat een aap tot mij zou komen? Daarom is dit eene misleiding van Rāwaṇa» (186).

Zoo koesterde zij twijfel in haar hart. Zij overwoog de reden, waarom men haar wilde bedriegen. Toen trad Hanūmān, die als bode gezonden was, naar voren. Eerbiedig sprak hij, in çila-houding, terwijl hij haar inlichtte (187):

«Heil, vorstin! Wees niet ongerust in uw hart! Ik hier ben de zoon van den Windgod, die hierheen gezonden ben. Prins Rāma heeft mij als bode. Mijn doel is, om te onderzoeken, of de prinses nog leeft (188).

«De plaats, waar prins Rāma zich bevindt, is op den berg, die bekend staat onder den naam Mālyawān. Het Windhya-gebergte ligt dicht daarbij ten zuiden. Er is een berg, de Rṣya-mūka, niet ver ten Noorden daarvan (189).

«Toen het bijna zeven uur zou slaan, gisteren nacht, kwam ik rondzwervende in dezen tuin. Op het oogenblik, dat Daçānana zijn dolk trok, wilde ik hem uitdagen tot den strijd (190).

«Toen ik op het punt stond vooruit te treden, bedacht ik mij, hoe moeilijk het is voor een mensch, om hem te overwinnen in den strijd. Opdat mijn moeilijke opdracht zou slagen, dat is de reden dat ik er niet toe kwam, naar voren te treden, om hem te bestrijden (191).

«Er is een vriend van uwen ouderen broeder, Sugrīva is zijn naam, de zeer machtige vorst der apen. Deze heeft mij als bode gezonden (192).

«Ik zwierf rond, sluipende in het paleis, om u te zoeken. Ik trachtte u te bezoeken, doch ik vond u niet in het vorstelijk paleis (193).

«Vele nymphen vond ik, die nog maagd waren en bekoorlijk en rākṣasa's, die de wacht hielden. Zij waren allen in diepen slaap gedompeld (194).

«Vorst Rāma is uitgeput en verdrietig, denkende aan u. Tengevolge van zijn verlangen is hij vermagerd. Daarom heeft hij mij als bode gezonden (195).

«Hij overwoog in zijn minnesmart, dat een bode onbetrouwbaar is. Ziehier zijn ring, dien hij mij gegeven heeft, om als teeken te dienen (196).

«Ook uw jongere broeder Lakṣmaṇa is bedroefd en bekommerd. Moge hij snel hier komen en den overmoedigen Rāwaṇa dooden (197).

«Het leger der apen staat gereed, beraadslagend hoe zij den vijand zullen verslaan. Laat de prinses dus wachten. Handel niet overijld en bewaak uw leven! (198).

«Ik was zoo even bevreesd, toen gij praattet met den domkop. Het vereischt waarlijk eene groote bedrevenheid, om te ont-komen aan den boozen rākṣasa (199).

«Zeker zal Rāwaṇa door Ćrī Rāma op het slagveld gedood worden. Met zijn leven zal hij zijn misdaad boeten, dat hij u geschaakt heeft (200).

«Laat de prinses een boodschap meegeven aan Raghu's telg! Maak gebruik van de afwezigheid der bewakers, die weggegaan zijn! (201).

«Doch uw oudere broeder, prinses, is achtergebleven op den Mālyawān. Honderd jaren duurt voor hem een dag, zeer lang, omdat hij haast heeft» (202).

Zoo sprak Hanūmān. Prinses Sītā was verbaasd; toen zij de mededeeling van Marut's zoon hoorde, was zij verheugd (203):

»O zoon van den Windgod, treed nader! Ik ben verheugd, dat gij als bode gezonden zijt. Geef dit kruinjuweel van mij aan Rāma! (204).

«Ook is er eene afbeelding van mij, als teeken, dat ik bedroefd en treurig ben. Neem deze mede en geef haar aan Rāma! (205).

«En geef hem dezen raad: eet en slaap en wees niet bedroefd! Wees niet bezorgd er over, dat ik treurig ben. Ik weet nu wat hij voornemens is te doen» (206).

Zoo waren de woorden der vorstin. Haar gemoed koesterde geen twijfel meer, toen zij den ring van Rāma zag. Dit was de reden, dat zij gerust was (207).

Marut's zoon trad naar voren en nam het juweel aan. Hij richtte een eerbiedigen groet tot haar en stond snel op (208).

Zijn gemoed was verheugd, omdat hij de prinses ontmoet had. Gerust dacht hij een poos na (209):

«Dit wordt geloofd in een gezant, die zijn doel bereikt heeft, dat hij tracht zich roem te verwerven, als een teeken, dat hij iets buitengewoons is (210).

«Nadat ik Janaka's dochter ontmoet heb, is er nu niets anders, waardoor ik mij roem zou kunnen verwerven? (211).

«Dit Açoka-woud is een zeer uitgestrekte tuin. Dien zal ik verwoesten en de boomen ervan vernielen (212).

«Als er iemand vertoornd over is, zal ik hem bestrijden. Als

hij door mij gedood wordt, zal zeker mijn roem vermeerderen» (213).

Na zoo gedacht te hebben, stond hij op en verwoestte de bekoorlijke boomen in den tuin. »Wie der rākṣasa's zou het wagen, te naderen en Marut's zoon tegemoet te treden», dacht hij (214).

De bloemen der boomen trilden en hun stuifmeel viel neder, dwarrelend als rook, en de bloemen van den palāṣa vielen af en maakten alles rood, als een vuurregen. De grond werd ermede bedekt, als de vlam bij den ondergang der wereld, vreeselijk om te zien. De herten, apen en reebokken vluchtten naar alle kanten, alsof zij verschrikt waren bij het zien van den regen van vuur (215).